

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 czerwca 2018 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I C 1364/17, z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. przeciwko P. P., Sąd Rejonowy w Kutnie oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych, które przedstawiają się następująco:

Powód wygenerował wydruk umowy kredytu gotówkowego nr (...), która miała być zawarta między (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. a P. P. na podstawie wniosku o kredyt z dnia 29 czerwca 2015 roku. Na podstawie umowy Bank miał udzielić kredytobiorcy kredytu gotówkowego w kwocie 5.624,50 zł, wypłacanego do 5 dni roboczych od zawarcia umowy, na dowolny cel konsumpcyjny, na czas określony do dnia 28 lipca 2022 roku. Kredytobiorca miał spłacić kredyt w 84 miesięcznych równych ratach. Spłaty miały być dokonywane za pośrednictwem rachunku nr: (...) do dnia 28 każdego miesiąca. Kredyt miał być oprocentowany wg zmiennej stopy procentowej 8,99% w stosunku rocznym. Prowizja za udzielenie kredytu miała wynosić 12,49%- tj. 624,50 zł i miała być potrącona z kwoty kredytu w chwili wypłaty kredytu. W § 19 umowy zastrzeżono prawo do wypowiedzenia umowy przez każdą ze stron. Okres wypowiedzenia wynosił 30 dni. Bank zastrzegł po swojej stronie możliwość wypowiedzenia umowy w określonych przypadkach.

W piśmie z dnia 28 września 2016 roku skierowanym do P. P., w związku z brakiem spłaty zobowiązania, zawarto oświadczenie o wypowiedzeniu pozwanemu umowy o kredyt gotówkowy o numerze (...) o numerze rachunku: (...) z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, liczonego od dnia doręczenia pisma. Całkowita kwota zobowiązania na dzień sporządzenia pisma wynosiła 4.589,10 zł, w tym: kapitał- 4.487,22 zł i odsetki- 101,88 zł. Jednocześnie wskazano, że wpłaty należy dokonać na nr rachunku: (...). Przedmiotowe wypowiedzenie zostało doręczone na adres pozwanego w dniu 17 października 2016 roku. Pozwany nie uiścił żądanej należności.

Oceniając zgromadzony materiał dowodowy Sąd Rejonowy wskazał, że strona powodowa co prawda przedstawiła wydruk w postaci „Umowy Kredytu Gotówkowego nr (...)” (k. 19-24) oraz „Potwierdzenie zawarcia umowy kredytu gotówkowego nr (...)” (k. 25-31), jednakże dokumenty te, choć poświadczone za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie profesjonalnego pełnomocnika strony powodowej, nie stanowią wystarczającego dowodu w sprawie, na zawarcie umowy i istnienie zobowiązania po stronie pozwanej.

Na powodzie spoczywał ciężar wykazania istnienia roszczenia pieniężnego i faktyczny zakres tego roszczenia, czego powód nie uczynił. Zdaniem Sądu Rejonowego brak jest dowodu potwierdzającego, aby pozwany zawarł wskazaną w pozwie i w pismach wzywających do zapłaty umowę kredytową. Brak też dowodu w postaci wniosku pozwanego z dnia 29 czerwca 2015 roku, na podstawie którego doszło do zawarcia umowy kredytowej. Istnienia zobowiązania pozwanego względem powoda nie można opierać o dołączony do sprawy, nie podpisany egzemplarz umowy, z którego nie wynika nawet data zawarcia umowy oraz numer rachunku bankowego, który powód podał w treści pozwu.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że wszelkie dowody i twierdzenia winny być przez powoda zgłoszone w pozwie wobec faktu, iż odnosiły się do, jak twierdził powód, umowy zawartej z pozwanym jeszcze z 2015 roku i wypowiedzianej, według twierdzeń powoda z dniem 28 września 2016 roku.

Powód do pisma procesowego z dnia 15.05.2018 roku załączył elektroniczne zestawienie operacji, wskazując, iż jest to dowód na otrzymanie przez pozwanego gotówki,

o jakiej mowa w pozwie a także co do poziomu zadłużenia pozwanego. Zestawienie zawiera operacje na koncie o rachunku (...). Nie sposób jednak zdaniem Sądu Rejonowego ustalić na bazie przedstawionych wydruków okoliczności wskazanych przez powoda tj. wypłaty środków na rzecz pozwanego oraz ewentualnych spłat. Z umowy wynika, że termin i czas obowiązywania umowy wyliczono przy założeniu, że wypłata na rzecz pozwanego miała nastąpić do dnia 4 lipca 2015 r. W umowie wskazano również, iż mBank wypłaca środki na rachunek o numerze (...). Powód podnosi jednocześnie, iż utworzono dla kredytu odrębny rachunek nr (...) celem zaewidencjonowania zadłużenia. Zatem to z rachunku (...) winna wynikać kwota udostępnionych środków związanych z umową kredytu. Z wydruku załączonego przez powoda nie sposób wywnioskować o wypłacie, w dacie wskazanej w umowie środków, z tej umowy wynikających. Wydruk obejmuje okres jeszcze od 2009 roku i mimo wskazanych operacji z okresu, w jakim miała być zawarta umowa, nie sposób ustalić, iż kwoty tam wskazane odnoszą się do umowy, jaką miał zawrzeć pozwany i jaka stanowiła podstawę faktyczną powództwa.

Ponadto przedstawione i załączone do pozwu dokumenty zostały zakwestionowane przez stronę pozwaną.

Na podstawie poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu w całości.

Na powodzie ciążył obowiązek wykazania faktu istnienia spornej wierzytelności oraz

obowiązek przedstawienia podstawy faktycznej dochodzonych roszczeń (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.) i dowodów na jej poparcie (art. 232 k.p.c.).

Powód dochodzone roszczenie wywodził z umowy kredytu. Z załączonych wydruków zadłużenia na koncie nie wynika, zdaniem Sądu Rejonowego ani z jakiego tytułu było owo zadłużenie ani kwota konkretnych rozliczeń z pozwanym, w tym nie wynika wykazanie wysokości żądania pozwu. Przyjmując nawet, że powód i pozwany zawarli umowę kredytu, jako umowę konsensualną, to jednak samo zawarcie umowy nie obliguje pozwanego do zwrotu kwoty kredytu przy zaprzeczeniu jego otrzymania, jak również przy braku dowodów udostępnienia kwoty udzielonego kredytu w wysokości 5.000 zł na rachunku bankowym wskazanym w umowie kredytowej. Co do rachunku utworzonego do obsługi zadłużenia, to brak jakiegokolwiek nawiązania do umowy kredytu objętej pozwem a także podstaw jego utworzenia. Jeśli zasady księgowości faktycznie wymagałyby utworzenia nowego rachunku bankowego w celu obsługi umowy kredytu, fakt takiej operacji winien znaleźć odzwierciedlenie w umowie kredytowej, a w każdym razie podstawa jego utworzenia winna zostać wykazana przez powoda i powiązana dowodowo z udzielonym kredytem. Zatem nawet przyjmując, że powód rzeczywiście zawarł umowę kredytu z pozwanym, to należało jednak stwierdzić, iż powód nie wykazał wysokości zadłużenia pozwanego i przekazania mu środków w kwocie 5.000 zł do dyspozycji na rachunku bankowym wskazanym w pozwie, a także daty owego przedstawienia do dyspozycji, co ma również znaczenie w niniejszej sprawie.

W pozwie powód wskazywał, że zobowiązanie pozwanego wynika z umowy o kredyt,

dla której utworzono rachunek nr (...). Tymczasem załączony do pozwu wydruk umowy kredytu nr (...) z dnia 29 czerwca 2016 roku wskazuje, że spłaty kredytu miały być dokonywane za pośrednictwem rachunku o numerze: (...). Z kolei w piśmie z dnia 28 września 2016 roku powód wskazał, że wypowiada pozwanemu umowę kredytu nr (...) o numerze rachunku: (...), a zatem zupełnie odmiennym niż wskazany w projekcie umowy kredytu, choć z kolei w treści pisma wskazano, że wpłaty zadłużenia należy dokonać na numer rachunku: (...). Nie można jednak nie zauważyć, że załączony przez powoda wydruk operacji na rachunku (...) ma historię o wiele wcześniejszą niż umowa załączona do pozwu. Zatem nie jest to jedynie rachunek dla tej umowy. Ponownie w umowie brak jest jakiegokolwiek nawiązania do rachunku wskazanego w wypowiedzeniu.

Dodatkowo w piśmie wypowiadającym umowę, zadłużenie określono na łączną kwotę 4.589,10 zł, w tym: kapitał - 4.487,22 zł i odsetki - 101,88 zł. W pozwie złożonym w dniu 13 lipca 2017 roku powód dochodzi zaś łącznej kwoty 4.608,61 zł, na którą składają się: kwota 4.241,63 zł tytułem wykorzystanego, lecz niespłaconego kapitału, kwota 194,75 zł tytułem niespłaconych odsetek kapitałowych oraz niespłacone odsetki za opóźnienie naliczone od kwoty

niespłaconego kapitału od dnia następnego po dniu wymagalności, tj. 1 stycznia 2017 roku wg stawki umownej 10% do dnia wniesienia powództwa - w kwocie 172,23 zł.

W pozwie powód dochodzi zatem niższej kwoty kapitału o kwotę 245,59 zł, nie wskazuje jednak przy tym, skąd wynika zaistniała różnica.

Strona powodowa przedłożyła również elektroniczne zestawienie operacji dla kredytu gotówkowego o numerze rachunku: (...) (k. 91-110),

z którego według stanu na dzień 30 czerwca 2015 roku wskazano kwotę kapitału w wysokości 5.624,50 zł. Z tego zestawienia nie wynika, iż dotyczy ono umowy kredytu nr (...).

Powyższe nie pozwala w ocenie Sądu Rejonowego skutecznie dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu, stwierdzić, jaki rodzaj umowy rzeczywiście wiązał strony

a tym samym czy roszczenie strony powodowej, jak i jego wysokość są zasadne. Powód jako profesjonalista winien w taki sposób zabezpieczyć procedurę zawierania umowy kredytowej drogą elektroniczną, aby móc w sposób nie budzący wątpliwości wykazać zadłużenie kredytobiorcy. Zaprzeczenie pobrania kredytu a nawet zawarcia umowy powoduje, przy tak skonstruowanym mechanizmie generowania dokumentów w zapisie elektronicznym jak to przedstawił powód, brak wykazania okoliczności istotnych z punktu widzenia dowodowego. W konsekwencji, żądanie pozwu podlegało oddaleniu, jako nieudowodnione.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając mu naruszenie:

1. przepisów prawa materialnego tj.:

- art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że Powód nie wykonał ciężącego na nim obowiązku dowodowego, pomimo, iż w ramach materiału dowodowego na okoliczność podniesionych tez Powód złożył dowody w szczególności umowę kredytu gotówkowego wraz z załącznikami, wypowiedzenie umowy wraz z historią rachunku potwierdzającego istnienie i wysokość zadłużenia;

- art. 7 ustawy Prawo Bankowe poprzez pominięcie przepisów o możliwości zawarcia umowy w formie elektronicznej, a nadto uznanie, że elektroniczne zestawienie operacji jest wydrukiem i wymaga podpisu lub stempla dla swojej ważności;

- art. 15 ustawy z dnia 11.05.2011 roku o kredycie konsumenckim poprzez uznanie, iż nie doszło do złożenia potwierdzonego oświadczenia woli Pozwanego,

- art. 60 k.c. w zw. z art. 78§ 1 k.c. w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim poprzez ich pominięcie oraz błędną wykładnię, a mianowicie przyjęcie, że oświadczenie woli o zawarciu umowy kredytu dla swojej ważności wymaga formy pisemnej w sytuacji, gdy prawidłowa wykładnia tych przepisów prowadzi do wniosków, iż forma pisemna zastrzeżona została jedynie dla celów dowodowych;

2. przepisów prawa procesowego mający wpływ na wynik sprawy, tj.:

- art. 231 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż dowody zgromadzone w sprawie nie wskazują na zawarcie umowy kredytu między stronami, mimo istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranych materiale dowodowym w postaci umowy kredytu gotówkowego, potwierdzenia zawarcia umowy kredytu gotówkowego. Harmonogramu spłaty kredytu, elektronicznego zestawienie operacji wraz z innymi załącznikami, wypowiedzenia umowy wraz dowodem nadania do Pozwanego;

- art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez uznanie, że Powód nie wypełnił ciężącego na nim obowiązku i nie przedstawił dowodów na poparcie swoich twierdzeń i nie wykazał, że doszło do zawarcia umowy;

- art. 233 w zw. z art. 245 w zw. z art. 308 i 309 k.p.c. polegające na nieprawidłowej i sprzecznej w faktyczną treścią dowodów ocenie materiału dowodowego zebranego w sprawie poprzez:

- błędne uznanie, że między stronami nie doszło do zawarcia umowy kredytu gotówkowego, mimo przedłożenia do akt sprawy dowodów potwierdzających zawarcie umowy;

- błędne uznanie, że strona powodowa nie wykazała swojego roszczenia;

- błędne uznanie, że powód w poczet materiału dowodowego przedstawił niepodpisane wydruki; a nadto niezastosowanie i zaniechanie przeprowadzenia przez Sąd dowodów

z przedłożonych w postępowaniu dokumentów jako dowodów utrwalonych za pomocą urządzeń wskazanych w ww. przepisach, co skutkowało przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, dokonaniem jej wybiórczo, wbrew zasadom logiki

i doświadczenia życiowego, pominięcie wyjaśnień i materiału dowodowego złożonego do akt sprawy, co w rezultacie skutkowało oddaleniem powództwa.

Wobec podniesionych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i

uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie, na wypadek uznania przez Sąd odwoławczy, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy lub że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego według norm przepisanych. Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie na rzecz Powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Wyjaśnienia wymaga, że niniejsza sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, w związku z czym Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹⁰ § 1 i § 2 k.p.c. rozpoznał apelację na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.

Zaznaczyć należy również, że w postępowaniu uproszczonym zgodnie z art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. apelację można oprzeć tylko na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Natomiast stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne poczynione przez Sąd pierwszej instancji prawidłowe ustalenia faktyczne, dzieląc ich ocenę prawną, dokonaną w zgodzie z dyrektywami art. 233 § 1 k.p.c.

Podnoszone w zarzucie naruszenia art. 233 w zw. z art. 245 w zw. z art. 308 i 309 k.p.c. okoliczności dotyczące zawarcia umowy kredytu pomiędzy stronami oraz istnienia zobowiązania pozwanego z tego tytułu nie zostały uwzględnione przez Sąd Rejonowy, ponieważ nie wynikały ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Powód nie przedstawił dowodów, z których wynikałaby podstawa do wystąpienia z powództwem przeciwko P. P.. Słusznie uznał Sąd Rejonowy, że nawet poświadczony za zgodność z oryginałem wydruk umowy kredytu oraz potwierdzenia zawarcia umowy kredytu nie mogą stanowić wystarczającego dowodu w sprawie.

Złożony odpis umowy nie zawiera podpisu, daty ani numeru rachunku bankowego, który został wskazany w pozwie na potwierdzenie dokonywanych z pozwanym rozliczeń kredytu. Pamiętać należy przy tym, że zgodnie z art. 207 § 6 k.p.c. co do zasady sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Co prawda powód złożył w toku postępowania wyciąg z rachunku wskazanego w umowie. Nawet jednak uznając możliwość uwzględnienia tego dowodu, nie dowodzi on okoliczności, na jakie został złożony. Analiza historii rachunku nie pozwala na jego powiązanie z umową i ustalenie, że środki widniejące na koncie stanowią kwotę udzielonego pozwanemu kredytu.

Z umowy wynika, że bank miał udostępnić powodowi kwotę 5.624,50 zł na rachunek zaczynający się od cyfr: (...)..... w terminie 5 dni od zawarcia umowy. Jak już wspomniano, z umowy nie wynika data zawarcia umowy. Przyjmując, że datą zawarcia umowy jest wskazany w potwierdzeniu dzień 30 czerwca 2015 roku, środki z kredytu powinny znaleźć się na koncie pozwanego najpóźniej w dniu 5 lipca 2015 roku. Pozycja obejmująca wpłatę wskazanej kwoty kredytu z pewnością nie została w tym czasie zaksięgowana na rachunku nr (...)..... Zadłużenie obejmujące tę kwotę widnieje natomiast na rachunku nr (...)... przeznaczonym do ewidencjonowania zadłużenia. Powód konsekwentnie podnosi, że wskazana kwota kredytu została przelana do dyspozycji pozwanego na rachunek nr (...)....., co jednak nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Podsumowując, zgodzić należy się z tym, że powód nie wykazał, iż udostępnił pozwanemu kwotę kredytu.

Wszystkie dokumenty w sprawie są wydrukami. Nie zawierają podpisów, bo stanowią dokumenty wygenerowane elektronicznie. Pozwany zaś zaprzecza zawarciu umowy. Nie sposób też zweryfikować kwoty zadłużenia, skoro przedstawione dokumenty nie pozwalają na ustalenie kwoty udzielonego kredytu i jej przekazania na rzecz powoda przez pozwanego.

Z zestawienia operacji na rachunku nr (...)..... wynika, że w dniu 30 czerwca 2015 roku kwota kapitału wynosiła 4.702,85 zł. Nie sposób jednak ustalić, czy są to środki pochodzące z kredytu. Do dnia 2 czerwca 2016 roku na rachunku tym widnieją różne kwoty kapitału, po czym nie ma żadnych środków na koncie. Z rachunku tego nie wynika, aby został on udostępniony pozwanemu do dokonywania wpłat na poczet spłaty kolejnych rat. Tymczasem na rachunku (...)... widnieje kwota niezapłaconego kapitału od 30 czerwca 2015 roku, odpowiadająca kwocie kredytu we wskazanej przez powoda umowie.

Przyczyną nieuwzględnienia powództwa nie jest jednak jedynie okoliczność, że rachunek wskazany w umowie do wpłat dla kredytobiorcy jak i rachunek banku przeznaczony do obsługi zadłużenia są różne. Sąd rozumie bowiem to rozróżnienie. Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika jednak wzajemne powiązanie operacji przeprowadzanych na obu kontach ani ich powiązanie z umową, z której powód wywodzi roszczenie dochodzone w sprawie niniejszej. Powód nie wykazał podstawowych okoliczności pozwalających na ocenę zasadności powództwa, czyli zawarcia umowy i przekazania pozwanemu określonej kwoty pożyczki.

Podkreślenia wymaga, że powód trudni się profesjonalnie działalnością bankową, której standardy wymagają zachowania pełnej dokumentacji dotyczącej konkretnej wierzytelności i zaprezentowania jej Sądowi w sposób nie budzący wątpliwości, zwłaszcza w odniesieniu do konsumenta. Sąd nie może zatem domyślać się okoliczności wskazywanych przez powoda i na drodze domysłów wywodzić ich z przedstawionego materiału dowodowego. W sprawie nie było też podstaw do wnioskowania opartego na domniemaniach faktycznych (art. 231 k.p.c.). Obowiązkiem strony jest wykazywanie dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 232 k.p.c.). Nie można zatem zarzucić Sądowi pierwszej instancji, że nieprawidłowo ocenił ciężar dowodów w sprawie (art. 6 k.c.).

Pozostałe podnoszone przez powoda zarzuty naruszenia prawa materialnego odnoszą się natomiast do okoliczności niekwestionowanych przez Sąd pierwszej instancji. Sąd ten nienegował, że oświadczenia woli związane z dokonywaniem czynności bankowych mogą być składane w postaci elektronicznej (art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, tj. Dz.U. z 2018 roku, poz. 2187) oraz możliwości zawierania umowy o kredyt

konsumencki na odległość ustawa z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tj. Dz.U. z 2018 roku, poz. 993). Niezależnie od formy złożonych dokumentów ich treść nie pozwala bowiem na poczynienie w sprawie ustaleń co do okoliczności, które powód stara się dowieść, a które są kluczowe dla rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze niezasadność zarzutów apelacyjnych oraz jednocześnie brak ujawnienia okoliczności, które podlegają uwzględnieniu w postępowaniu odwoławczym z urzędu, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Zważywszy na wynik kontroli instancyjnej o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 265 ze zm.) i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 450,00 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.